

نمایش میدانی «مشک» (اجرا به زبان انگلیسی)

گروه تئاتر کاروان نقل سرخ نمایش میدانی خود با نام «مشک» را در جریان آیین پیاده‌روی اربعین اجرا می‌کند. فرشته جعفری، کارگردان نمایش مشک گفت: «مشک نوشته آرش عباسی است که بخش‌هایی از آن را به دلیل اجرا در مسیر پیاده‌روی و برای مخاطبان غیرفارسی‌زبان و بین‌المللی به زبان انگلیسی ترجمه کردم. این نمایش دو بازیگر دارد و یک مسئول پلی‌بک موسیقی که سوزن آن مشک حضرت ابوالفضل العباس (ع) است. این نمایش داستان مشک را از زمانی که در حقیقت پوست گوسفندی بوده و فروخته شدن گوسفند و ذبح آن و تهیه مشک از پوست را روایت می‌کند تا زمانی که در ظهر عاشورا بر دوش حضرت عباس (ع) پر از آب می‌شود اما متأسفانه توسط شمشیر پاره می‌شود. وی ادامه داد: «متن به صورت نثر فارسی نوشته شده است که در سال‌های اخیر در شهرهای مختلف اجراهای متعددی براساس آن طراحی شده و روی صحنه رفته است. این متن به این دلیل که به سوزن‌های خاصی می‌پردازد حالت کلاسیک هم دارد و به این دلیل بخش‌هایی از آن را تحت نظر مشاور به زبان انگلیسی ترجمه کردم. زبان انگلیسی‌زبان جهانی و بین‌المللی است و می‌تواند در مسیر پیاده‌روی اربعین مخاطبان نمایش را بیشتر کند و بازیگران نمایش (یکی از آنها کارگردان نمایش است) به ترجمه گفته‌های پارتیزان‌بازیگری خود براساس متن می‌پردازند.»

نمایش میدانی «غم فرات» (خرمشهر)

گروه تئاتر الغدیر خرمشهر در جریان آیین پیاده‌روی اربعین نمایش میدانی «غم فرات» را اجرا می‌کند. کریم عساکره، طراح و کارگردان این اثر آیینی، درباره نمایش میدانی غم فرات گفت: «این نمایش تلفیقی از دو نمایش آیینی منطقه خوزستان به نام‌های شهادت حضرت رقیه (س) و سفره حضرت قاسم (ع) است که بیشتر در خرمشهر اجرا می‌شوند. متن‌های این نمایش هم نثر و هم نظم هستند که آنها را از کتاب‌های مقتل و تاریخی استخراج کرده‌ام و به زبان امروزی درآورده‌ام. غم فرات توسط ۶ بازیگر روی صحنه می‌رود که قبلاً هم تجربه اجرا و بازیگری داشته‌اند و دو دختر من هم نقش‌های حضرت سبکینه (س) و حضرت رقیه (س) را ایفا می‌کنند. این نمایش پیش از این اجرای صحنه‌ای نداشته اما در قالب آیین‌های عزاداری ایام محرم و صفر به صورت محدود اجرا شده و تاکنون در جشنواره‌ای حضور نداشته است. از اینکه برای اجرا در مسیر پیاده‌روی انتخاب شده‌ام همگی خوشحالیم و این را هدیه‌ای از جانب خدا می‌دانیم؛ به خصوص دخترانم که جزء بازیگران کار هستند و از چند روز قبل گریه شوق و گریه برای ماتم اهل بیت (ع) را با هم انجام می‌دهند.»

آیین‌های عاشورایی جنوب (خلیج فارس ایران)

آیین‌های عاشورایی در جنوب است؛ تلفیقی از هم‌نوازی سازهایی همچون دمام، سنخ و بوق است که شکل و چگونگی نواختن و ریتم آنها از نکات قابل تأمل این آیین است. برحیدری یا هیما مولا، شکلی از سینه‌زنی یزله‌وار اهل آیین است که به صورت هروله و با موسیقی و حرکت خاص شرکت‌کنندگان اجرا می‌شود. سینه‌زنی دواره‌ای هم شکلی از سینه‌زنی است که به صورت دایره‌ای و براساس حرکت امواج دریا انجام می‌شود. تلفیق توأمان موسیقی، حرکت و کلام که در این آیین دیده می‌شود آن را تبدیل به یک اپرای دینی-مذهبی کرده که ویژه اهل جنوب است.»

بیابان و دریا دارند؛ جذاب و یگانه‌اند. در این رویداد بین‌المللی و به‌همت دبیرخانه هجدهمین جشنواره تئاتر مقاومت؛ برخی آیین‌های عاشورایی جنوب در مسیر عشق‌ورزی با سردار تشنه سرزمین کربلا اجرا می‌شوند. خادمین حسینیه امام حسین (ع) بندر ریگ این آیین‌ها را اجرا می‌کنند. بندر ریگ که نام بلندی در تاریخ دارد؛ امروز یکی از بخش‌های شهرستان گناوه است؛ بندری که در ساحل آرام خلیج فارس حبسیده و یکی از محدود مناطقی است که فرهنگ عاشورایی غنی‌ای دارد. اما آیین‌هایی که در مسیر پیاده‌روی اربعین به نمایش گذاشته می‌شوند: آیین سنخ و دمام که معمولاً آغازگر

گروه تئاتر خادم‌الحسین (ع) در جریان آیین پیاده‌روی اربعین «آیین‌های عاشورایی جنوب» را به نمایش می‌گذارد. جهان‌شمیر یاراحمدی، طراح و کارگردان درباره نمایش میدانی آیین‌های عاشورایی جنوب گفت: «جنوب سرزمین پراآیینی است. آیین‌های سور و سوگی که عمیقاً در زندگی مردم ریشه دوانده. به گونه‌ای که با این آیین‌ها می‌زی‌اند. در میان مجموعه آیین‌های این منطقه؛ آیین‌های سوگ عاشورایی به سبب پیوند عمیق‌شان با اعتقادات و باورهای مردم از منظر محتوایی و نیز به دلیل ساختار اجرایی منحصربه‌فرد که ریشه در زیست مردم جنوب در طبیعت غریب

نمایش میدانی «نقالی» (اراک)

گروه تئاتر اراک در جریان آیین پیاده‌روی اربعین نمایش میدانی «نقالی» را اجرا می‌کند. طراح و کارگردان این اثر آیینی، ناصر کریمی نیک، طراح و کارگردان این اثر آیینی درباره نمایش میدانی نقالی گفت: «این نقالی روایتی از وداع جانسوز سیدالشهدا (ع) و حضرت علی اکبر (ع) است. یک پیشکشوت صحنه وداع را نقالی می‌کند و در کنار آن دو پیشکشوت این صحنه را شبیه‌خوانی می‌کنند، پس این کار به نوعی تلفیق نقالی و تعزیه است. علاوه بر نقالی، دو نفر هم شبیه‌خوانی می‌کنند و نمایش از طراح لباس استفاده کرده و از آنجا که این نمایش میدانی است، طراحی صحنه خاصی ندارد و فقط پرده نقالی به نمایش گذاشته می‌شود. همچنین متن نقالی هم براساس متون قدیمی بازنویسی شده و برای شبیه‌خوانی هم از متون و نسخ قدیمی تعزیه‌های منطقه اراک استفاده می‌شود. کریمی نیک تأکید کرد: «این نمایش تاکنون در جایی اجرا نشده است و برای نخستین بار است روی صحنه می‌رود. وقتی برای اجرا در مسیر راهپیمایی پذیرفته شدیم، حس و حال عجیبی داشتیم که برای این مهم طلبیده شدیم. به این دلیل تلاش کرده‌ایم که کار را در بالاترین کیفیت آن به اجرا بگذاریم. آیین‌هایی مثل روایتگری یا پرده‌خوانی و نقالی مذهبی در استان مرکزی بسیار رواج دارند. استان مرکزی زادگاه اساتیدی مانند اسناد شهیدی در بحث نقالی و استاد محمد کریمی فراهانی در نقاشی قهوه‌خانه‌ای است که پرده‌های او در موزه‌های بزرگ دنیا به نمایش گذاشته می‌شود. ما در نمایش خود از یک پرده استاد محمد کریمی فراهانی استفاده خواهیم کرد.»

آنا جابر (البرز)

گروه تئاتر رنگین کمان البرز در جریان آیین پیاده‌روی اربعین نمایش میدانی «آنا جابر (من جابر هستم)» را اجرا می‌کند. مریم رضازاده، طراح و کارگردان این اثر آیینی درباره نمایش میدانی آنا جابر گفت: «گروه تئاتر رنگین کمان البرز گروهی با حضور تعدادی از اعضای خانواده است که در مسیر پیاده‌روی اربعین نمایش آنا جابر (من جابر هستم) را اجرا خواهد کرد. این نمایش براساس نوشته مهدی فتاحی (همسر کارگردان) طراحی شده است.»

در این نمایش برش‌هایی از زندگی جابر بن عبدالله انصاری به تصویر کشیده شده و اهمیت آن در این است که عمده مردم از جابر انصاری فقط این را می‌دانند که او نخستین کسی است که با پای پیاده به زیارت اربعین و مرقد امام حسین (ع) رفت. در این نمایش عنوان می‌شود که جابر که بود و فرزند چه کسی بود و از کی در محضر رسول الله (ص) حضور یافت و حتی در صدر اسلام در کدام جنگ‌ها دوشادوش سربازان اسلام شمشیر زد و جنگید و اینکه شاهی بر قضیه غدیر بود و بالاچار تقیه کرد و چندبار به دستور اسلمه با معاویه بیعت کرد.

